

tést. Ennek következménye számos esetben nem kisebb hozamú, hanem leromlott, úgynevezett rontott erdő lehet!

Vannak-e az erdőtervezésnek és az erdőfelügyeletnek megfelelő módszerei a fakészlet, folyónövedék és felújulás felvételezésére, nyilvántartására – ezek az üzemmódok közben tartottak, vagy inkább közben tarthatók-e?

Erre a kérdésre válaszom a batározott igen! Máris számos gazdálkodó felmérte, felmérte a nyitóállapotot és a folyamatok közbeni állapotot. Az EVH, az FNM módszertana jó alapot szolgáltat. **Ígéretesnek tűnik a koncentrikus körös próba, ami újulat felvétellel kiegészítve választ ad a legtöbb kérdésre.**

Emlékeim szerint a XIX. század derekán Bajorországban azért tiltották be a kisparaszti szálalást, mert annak ürügyén kiszarolták az erdőt, túlhasználták. A vágásos, főleg tarvágásos gazdálkodás elvárt paramétereit könnyebben meghatározhatták, ellenőrizhették.

A fő kérdés tehát az, hogy az ilyen szintig leépített erdészeti igazgatás ura marad-e a helyzetnek?

Sajnálatosan azt kell mondanom, hogy nagyon komoly gazdálkodói együttműködés nélkül – amelynek része a valós adatok felvételének megfinanszírozása és önkéntes átadása – **nem.**

Az Evt. módosítására már csak ezért is szükség van, mert vagy az igazgatás feladatait kell csökkenteni, vagy a kapacitásait növelni (*ennek nem látok realitását*), vagy legalább a hangsúlyokat átírni a fontos területekre, mint pl. a folyamatos erdőborítás.

Változtatás nélkül a jelenlegi igazgatási rendszer szakmailag összeomlik. Nincs mit kezdeni fiktív adattárral, nem méréseken alapuló fakészletekkel és a szakmai ellenőrzés hiányából következően nem észlelt, nem leírt durva eltérésekkel.

Zárásként el kívánom mondani: **önám a szakmát attól, hogy ezt az útkeresést, az átalakító és szálaló üzemmód bevezetését a fenyvesítéshez, vagy nyárfaprogramhoz hasonlító divatiránynak nevezze.** Azok ugyanis pontosan a természettel szembe menve feszítették a kereteket (*kerestük a batárokat, ameddig elmebetünk*), részben (szakmai?) politikai döntések voltak. Az egyik előadó Kolléga idézett, bár általánosságban, engem nem megnevezve; *„Amennyiben nem sikerül az átalakítás, a vágásos üzem-*

módhoz és főképp tarvágást követő mesterséges felújításokhoz igen könnyű visszatérni. Letakarítjuk ami sikertelen és beülletjük a területeket. Akkor még csak ugyanott vagyunk, mint most. A már levágott és sikeresen felújított vágásos erdőből azonban nincs lehetőség elindulni a másik irányba.” Ezt is vállalom! A kor technikai szintjén nem gond leromlott erdőterületet rendbe tenni és a már „jól bevált” vágásos üzemmódban elindítani. Ne legyenek illúzióink! Lesznek tönkrement területek és ott a vázolt megoldással élni is kell.

Egy kézzelfogható eredménye máris van az eddigi próbálkozásoknak, az erdész szakma presztízse az elmúlt három évben, legalábbis a sajtóban, nőtt. Megítélésünk ja-

vult, az erdész=tarvágás összefüggés, mint szitokszó elbalványult.

Köszönetnyilvánítás:

Köszönetemet fejezem ki a NÉBIH Erdészeti Igazgatóságának a soron kívüli és azonnali, országos kiterjedésű adat-szolgáltatásért.

Felhasznált irodalom:

- Erdővagyon, erdő- és fagazdálkodás Magyarországon, Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatóság, Budapest, 2011.
- Erdésztechnikusok és erdészeti szakmunkások munkaügyi adatai 1970-2010. között, Andrési D. – Horváth S., Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar Erdővagyon-gazdálkodási és Vidékfejlesztési Intézet(EVGI), Sopron, 2011.

A szentpéterföldei vadászház

Az OEE és a vadászok számos rendezvénye zajlott a zalai dombok közt megbúvó, gyönyörű környezetben lévő szentpéterföldei vadászház előtti tisztáson. A vadászház és környéke a Zalaerdő Zrt. kezelésében van. Ilyen műemlék jellegű, tájba illő, erdeifenyőből készült, hangulatos boronafalú favázas épületet már nemigen találunk az országban. Gemenc-Keselyűsön van egy hasonló, mely csapos illesztéssel, feketefenyőből készült és a Gemenc élővilágát bemutató kiállítást láthatjuk benne.

A szentpéterföldei vadászház eredetéről több egymásnak ellentmondó történet kering írott és íratlan formában. Az egyik szerint a vadászház eredetileg kiállítási pavilonnak készült az 1910-es bécsi vadászati kiállításra s onnét került Zalába. Mások szerint, 1926-ban József főherceg hozatta Szentpéterföldre. A hivatalosan írott változat, hogy „eredetileg kiállítási pavilon céljára épült a 20-as évek első felében, a híres-neves soproni iparos és kereskedő kiállítások egyike alkalmából. Innen került Eszterházára a hercegi család ottani birtokára.” (Dr. Baráth László). Ez már közelebb áll a valósághoz.

A kis faház ugyanis unikális műemlék, építészeti történeti kuriózum. A va-

dászházról megmaradt dokumentumokat vizsgálva az alábbi megállapításra juthatunk. A házat Esterházy Pál herceg rendelte meg az 1925. évi soproni mezőgazdasági és ipari kiállításra. A tervező id. Dr. Kotsis Iván Ybl-díjas magyar építész, építészettörténész, a műszaki tudományok doktora volt. Az épület tervei Dr. Kotsis Endre (testvére) építész közreműködésével készültek.

Az épület eszerint az országos és nemzetközi hírű építész testvérek közös munkája. Kotsis Iván munkásságának ismertetésekor külön említik az ízléses, hangulatos faházat. Zalaegerszegi kötődését is megemlíthetjük, hiszen ő tervezte a kvartélyház bővítését és a neobarokk stílusban épült Ferences Templomot, melynek felépítését Pehm József – a későbbi Mindszenty József – szervezte meg. (MÉ. 1926). Zalaegerszeg a műemlékei ismertetésekor, mindig megemlíti Kotsis Iván nevét.

A tervező Kotsis Ivánról meg kell említeni, hogy róla nevezték el az építészek egyik legjelentősebb kitüntetését.

Tehát nem a húszas évek elején és nem 1924-ben került a jelenlegi helyére, hanem 1925 után. József főherceg vadászatai tették emlékezetessé a házat, melyről sokan megemlékeztek. A vadászház dísztermének fenyőburkolatán tussal írva láthatjuk az elejtett trófeák adatait.

Elmondhatjuk, hogy a szentpéterföldei vadászház nemcsak a vadászok emlékhelye, hanem egy jelentős építészeti műemlék is egyben. Megérdemelné, hogy a neves építész Kotsis Ivánt is megemlétsük az épület falán.

Szakács László